

«Правила поведінки населення при раптовому потрапленні під обстріли»

Артилерійський обстріл – один із найбільш небезпечних видів вогневого ураження під час воєнних конфліктів, в результаті якого можлива велика кількість випадкових жертв серед населення.

Про початок обстрілу ви можете дізнатися почувши віддалені звуки пострілів, гуркіт та побачивши спалахи від пуску ракет. В окремих випадках, при ракетному обстрілі чи нальоті авіації (бомбардуванні), інформація про це надійде через засоби інформування населення – сирени, гудки тощо.

Основні правила які необхідно пам'ятати

Не підходять для укриття:

- Ділянки, що знаходяться зовні, під стінами сучасних панельних будівель - бетонні «коробки» не мають ні найменшого запасу міцності й легко розсипаються (або «складаються») не тільки від прямого влучення, але навіть від сильної вибухової хвилі: є великий ризик зсувів і завалів. Від багатопверхових (багатоквартирних) будинків взагалі слід відбігти хоча б метрів на 30–50, бо є великий ризик опинитися під масивними завалами. Захаращення підвалів таких будівель тягне ризик пожежі або задимленості.
- Різна техніка (не можна ховатися, скажімо, під вантажівкою або під автобусом) – значний ризик вибуху та займання пального в них.
- Не можна ховатися під стінами офісних центрів та великих магазинів: від вибухової хвилі зверху буде падати багато скла, це не менш небезпечно ніж металеві осколки снарядів.
- Часом люди зі страху стрибають у річку, у ставок, фонтан і т. д. Вибух боєприпасу у воді, навіть на значній відстані, дуже небезпечний через сильний гідроудар, що може призвести до важкої контузії.
- Іноді люди інстинктивно ховаються серед будь-яких штабелів, у місцях, закладених контейнерами, заставлених ящиками, будматеріалами тощо (діє підсвідомий рефлекс: сховатися так, щоб не бачити нічого). Ця помилка небезпечна тим, що навколо вас можуть бути легкозаймісті предмети й речовини: виникає ризик опинитися серед раптової пожежі або під завалами.

Підходять для укриття:

- Спеціально обладнані бомбосховища. Від звичайного підвалу це бомбосховище відрізняється товстим надійним перекриттям над головою, системою вентиляції й наявністю двох (і більше) виходів на поверхню.
- Підземні переходи та овочесховища, метро.
- Канава, траншея або яма.
- Широкі труби водостоку під дорогою (не варто лізти занадто глибоко, максимум на 3–4 метри).
- Вздовж високого бордюру або фундаменту паркана.
- Дуже глибокі підвали під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав 2 виходи).
- Оглядова яма відкритого (на повітрі) гаража або СТО.
- Каналізаційні колектори поруч із вашим будинком, але чи вистачить у вас сил швидко відкрити важкий люк? Важливо також, щоб це була саме каналізація або водопостачання – у жодному разі не газова магістраль!
- Ями (воронки), що залишилися від попередніх обстрілів або авіанальотів.

Безпосередні дії при обстрілі

На вулиці:

Якщо ви почули свист снаряду (він схожий більше на шерех), а через 2–3 секунди – вибух, відразу падайте на землю. Не панікуйте: вже те, що ви чуєте сам звук польоту, означає, що снаряд пролетів досить далеко від вас, а ті секунди перед вибухом лише підтвердили досить безпечну відстань. Однак завжди є ймовірність, що наступний снаряд полетить ближче до вас, тому швидко й уважно озирніться навколо: де можна сховатися надійніше.

Якщо є якийсь виступ, канава, будь-який виступ або поглиблення в землі – скористайтеся цим природним захистом. Якщо поруч є якась бетонна конструкція – потрібно лягти поруч із нею.

Приймати лежачу позицію необхідно для того, щоб знизити шанс влучення осколків. Осколки летять вгору й по дотичній. Якщо людина стоїть – більше ймовірності опинитися в них на шляху, ніж у положенні лежачи. У гіршому разі – коли в полі зору немає укриття, куди можна перебігти одним швидким кидком – просто лягайте на землю й лежіть, закривши голову руками та відкривши рот (в більшості випадків вбереже від контузії). Переважна більшість снарядів і бомб розриваються у верхньому шарі ґрунту або асфальту, тому осколки в момент вибуху розлітаються на висоті не менше ніж 30–50 см над поверхнею.

Не панікуйте! Займіть свою психіку чимось. Можна рахувати вибухи: знайте, що максимум після 100-го вибуху обстріл точно закінчиться. Можна подумки рахувати хвилини. По-перше, це відволікає. По-друге, так ви зможете орієнтуватися в ситуації: артилерійський обстріл не триває вічно, максимум двадцять хвилин; авіаналіт – значно менше. У наш час не буває довгих бомбардувань, великі групи бомбардувальників не застосовуються.

У транспорті

Якщо перші вибухи застали вас у дорозі в автомобілі: негайно зупиняйте машину і швидко шукайте укриття. Не розраховуйте, що на авто ви зможете швидко втекти від обстрілу: ви ніколи не знаєте, у який бік перенесеться вогонь, і чи не почнеться далі обстріл, скажімо, з стрілецької зброї, а ціль, що рухається, інстинктивно вибирається противником для першочергового ураження.

Озирніться й очима пошукайте більш надійне укриття неподалік. Перебігати або відповзати слід короткими швидкими ривками, відразу після наступного вибуху.

На робочому місці

У випадку, коли авіаційний удар або артилерійський обстріл застав Вас на робочому місці, слід діяти за вказівками керівників підприємства, установи, організації, закладу та їх підрозділів, посадових осіб з питань цивільного захисту. Саме вони несуть безпосередню відповідальність за своїх працівників.

У будинку

Якщо в будинку є підвал – спустіться у підвал. Якщо підвалу немає – зійдіть на нижні поверхи. Чим нижче, тим краще, але необхідно враховувати стійкість самої будівлі.

Заздалегідь знайдіть максимально внутрішню кімнату з найбільшою кількістю носійних (основних) стін. Наприклад: туалет, ванна кімната, кладова. Якщо всі кімнати зовнішні – виходьте на сходовий майданчик чи коридор. Майте на увазі, найбільш стійкі стіни ті, що прилягають до сходових клітин та ліфтових шахт. Якщо відомо, з якого боку ведеться обстріл, то вибирайте найвіддаленішу кімнату з протилежного боку.

В обраному місці, сядьте на підлогу біля стіни – чим нижче людина перебуває під час влучення снаряда, тим більше шансів, що її не зачепить осколком. Знову-таки, не навпроти вікон. Вікна можна замостити диванними подушками (великими, щільними, але краще мішками з піском), закрити масивними меблями, але не порожніми (набиті щільно мішками з піском або речами). Бажано, щоб між вами та вікном було дві внутрішні стіни (перегородки).

У погребі

Для укриття можна використовувати погріб (льох) у приватних будинках, але візьміть до уваги, що його може завалити! Тому залиште в будинку, на видному місці, великий та помітний плакат «під час бомбардувань ми в погребі» і вкажіть, де він розташований. Попередньо подбайте про обладнання погребу необхідними для вас речами: стільці, інструмент, засоби освітлення, теплі речі та інше. В ідеалі – захопіть «тривожну валізу».

Візьміть із собою телефони, радіо на батарейках, воду, необхідні ліки. Невідомо, скільки часу доведеться чекати.

Після закінчення обстрілу

Залишаючи місце притулку, не давайте собі розслабитися. Тепер уся ваша увага має бути сконцентрована собі під ноги! Не піднімайте з землі жодних незнайомих вам предметів: авіабомба, ракета або снаряд можуть бути касетними!

Бойові елементи зазвичай розриваються під час падіння, але можуть вибухнути й пізніше - у руках від найменшого руху або дотику, від використання поблизу з ними мобільного телефону чи радіопристрою, нагрівання від наявного вогню.

Вся увага – дітям і підліткам: не дайте їм підняти що-небудь з-під ніг!

Бережіть себе і будьте пильні!

Телефони виклику рятувальних служб (єдиний номер виклику аварійних служб «112»):

101 - пожежно-рятувальна служба

102 - поліція

103 - швидка медична допомога

104 - газова служба